

**Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології**

**Кафедра російської мови, зарубіжної літератури та методики їх
викладання**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
іноземної та слов'янської
філології

Н.І. Кириленко

«30» серпня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА»**

галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність: 014 Середня освіта. Мова та література (французька)

освітня програма: Середня освіта (Французька та англійська мови)

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології

«30» серпня 2019 р.

Голова

Семенов О.М., д.пед.н., проф.

Розробник: Савченко З. В., кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри російської мови, зарубіжної літератури та методики їх викладання
Протокол № 1 від «30» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

Іванова І.Б., кандидат педагогічних наук, доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання		Заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Обов'язкова			
		Рік підготовки:			
І-й		І-й			
Семестр					
І		ІІ			
Лекції					
10		8			
Практичні, семінарські					
12		10			
Лабораторні					
-		-			
Самостійна робота					
23		25			
Консультації:					
		2			
Вид контролю: залік					
Загальна кількість годин 90					

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є усвідомлення значущості світової літератури в її найбільш презентативних проявах, осмислення особливостей поезики художніх творів різних країн та епох, а також формування базової професійно-фахової компетентності майбутніх учителів зарубіжної літератури.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглиблення знань студентів про художню літературу як мистецтво слова;
- формування духовного світу студентів, їх естетичних пріоритетів та громадянських якостей;
- утвердження за допомогою засобів художньої літератури національних і загальнолюдських цінностей;
- розвиток художньо-образного мислення, інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-духовної сфери та загальної культури студентів;
- формування вмінь самостійної навчально-дослідної діяльності та здатності ефективно використовувати отримані знання у педагогічній практиці.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Продуктивне вивчення дисципліни «Зарубіжна література» передбачає наявність знань у таких галузях:

- всесвітня історія;
- культурологія;
- філософія;
- основи літературознавства

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ-1. Знання основних історичних етапів розвитку предметної області. ПРЗ-4. Знання та розуміння сучасних філологічних і дидактичних засад навчання іноземних мов та зарубіжної літератури, мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку іноземної мови, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті, мовного дискурсу художньої літератури й сучасності.
Уміння	ПРУ-1. Уміння оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності. ПРУ-5. Уміння пояснити специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, характеризувати літературні епохи, художні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, інтерпретувати художні твори класики й сучасності. ПРУ-6. Застосування різних видів аналізу художнього твору, уміння визначити його жанрову-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та

	світової культури. ПРУ-7. Уміння порівнювати мовні та літературні факти, явища, оригінали творів (мови яких вивчаються) й українські переклади іншомовних художніх текстів, визначати їхні подібності й відмінності.
Комунікація	ПРК-3. Здатність забезпечувати діалог культур у процесі вивчення іноземних мов та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації. ПРК-4. Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, застосування в педагогічній діяльності етичних норм, принципів толерантності, діалогу й співробітництва.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Студент глибоко і повно засвоїв необхідні знання, уміння і навички: вільно володіє понятійною системою дисципліни, правильно вибудовує описові, порівняльні та класифікаційні характеристики літературних явищ, залучає до відповіді самостійно здобуту інформацію; усебічно характеризує художні твори, співставляє їх з подібними в інших національних літературах; наводить самостійно дібрані приклади, супроводжуючи їх повним та глибоким коментарем; самостійно складає та вирішує пізнавальні пошукові завдання; у процесі висвітлення теоретичного матеріалу здійснює співставлення різних наукових точок зору, концепцій, підходів, посилається на наукові джерела та називає прізвища науковців; виконав усі практичні завдання, передбачені робочою програмою; отримав найвищу оцінку за виконання самостійної роботи.
B	Студент глибоко і повно засвоїв необхідні знання та вміння: вільно володіє понятійною системою дисципліни, правильно вибудовує описові, порівняльні та класифікаційні відповіді, залучає до відповіді самостійно здобуту інформацію; всебічно характеризує літературні явища, співставляє їх з подібними в інших національних літературах; наводить самостійно дібрані приклади, супроводжуючи їх повним та глибоким коментарем; здатен вирішувати пізнавальні пошукові завдання;

	виконав всі практичні завдання, передбачені робочою програмою, отримав високу оцінку за виконання самостійної роботи
С	Студент засвоїв комплекс необхідних знань та умінь: вільно володіє понятійною системою дисципліни, правильно вибудовує описові, порівняльні та класифікаційні відповіді, залучає до відповіді самостійно здобуту інформацію; докладно характеризує літературознавчі явища, наводить самостійно добрані приклади, правильно виконує практичні завдання. Виконав практичні завдання, передбачені робочою програмою, отримав позитивну оцінку за виконання самостійної роботи
Д	Студент володіє основами знань, умінь і навичок з дисципліни: понятійний апарат засвоїв неповно, припускається помилок у формулюванні понять, класифікаціях та порівнянні характеристик літературних явищ; самостійно опрацював належний обсяг інформації, але не усвідомлено – не використовує опрацьовану інформацію у відповідях; виконує практичні завдання, припускаючись окремих помилок; має виконані, але не всі (не менше 60%) практичні завдання, передбачені робочою програмою; отримав позитивну оцінку за виконання самостійної роботи.
Е	Студент володіє основами знань, умінь і навичок з дисципліни: понятійний апарат засвоїв неповно, припускається помилок у формулюванні понять, класифікаціях та порівнянні характеристик літературних явищ; самостійно опрацював не увесь належний обсяг інформації та не достатньо усвідомив – не використовує опрацьовану інформацію у відповідях; виконує практичні завдання, припускаючись окремих помилок; має виконані, але не всі (не менше 60%) практичні завдання, передбачені робочою програмою; самостійну роботу виконав не в повному обсязі.
FX	Студент не оволодів достатнім обсягом знань, умінь та навичок з дисципліни: засвоїв менше 50% понятійного апарату дисципліни, відповіді не відтворюють 50% лекційного матеріалу, самостійно не опрацьовані теми, була спроба виконати самостійну роботу, але не отримав позитивної оцінки; практичні завдання та лабораторні виконані частково (до 40%).
F	Студент не оволодів достатнім обсягом знань, умінь

	та навичок з дисципліни: засвоїв менше 50% понятійного апарату дисципліни, відповіді не відтворюють 50% лекційного матеріалу, самостійно не опрацьовані теми, практичні завдання виконані частково (до 20%).
--	--

Розподіл балів

Поточний контроль											Самостійна робота	Загаль на сума балів
Розділ 1						Розділ 2						
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 1.5	T 1.6	T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 2.4	T 2.5	45	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	Задовільно
60 – 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Теоретичні питання та практичні завдання, питання для самоконтролю роботи студентів, тестові завдання

6. Програма навчальної дисципліни

Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Естетичні пріоритети світової літературної класики

Тема 1.1. Міфи народів світу, їх роль у процесі становлення й розвитку світової літератури в її національних інваріантах

Тема 1.2. Гуманістичний пафос творчості В. Шекспіра

Тема 1.3. Проблема сенсу життя і призначення людини в трагедії Й. В. Гете «Фауст»

Тема 1.4. Специфіка світобачення Е.Т.А. Гофмана та її відображення в повістях-казках письменника

Тема 1.5. Художні пошуки Ш. Бодлера та французьких поетів-символістів

Тема 1.6. Проблемний діапазон «роману-лабіринту» М. Булгакова «Майстер і Маргарита»

Розділ 2. Загальнолюдські цінності в художній інтерпретації зарубіжних митців

Тема 2.1. Світ дитинства у творчості Марка Твена та Нелл Гарпер Лі. Виховний потенціал повісті «Пригоди Тома Соєра» й роману «Убити пересмішника»

Тема 2.2. Ідейні пріоритети повісті Ч. Діккенса «Різдвяна пісня у прозі» та п'єси М. Метерлінка «Синій птах». Філософізм творів та специфіка реалізації авторського задуму.

Тема 2.3. Система цінностей А. де Сент-Екзюпері, особливості її втілення у творчості письменника

Тема 2.4. Тема самотності в повістях Ф. Кафки «Перевтілення» та Е. Хемінгуей «Старий і море»: до питання варіативності інтерпретацій

Тема 2.5. Проблемно-тематична палітра лірики російських поетів-шістдесятників

Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек.	пр..	конс.	с/р		лек.	пр.	конс.	с/р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Естетичні пріоритети світової літературної класики										
Тема 1.1. Міфи народів світу, їх роль у процесі становлення й розвитку світової літератури в її національних інваріантах		2	2		4					
Тема 1.2. Гуманістичний пафос творчості В. Шекспіра		2	2		4					
Тема 1.3. Проблема сенсу життя і призначення людини в трагедії Й. В. Гете «Фауст»		2	2		4					
Тема 1.4. Специфіка світобачення Е.Т.А. Гофмана та її		2	2		4					

відображення в повістях-казках письменника										
Тема 1.5. Художні пошуки Ш. Бодлера та французьких поетів-символістів		2	2		6					
Тема 1.6. Проблемний діапазон «роману-лабіринту» М. Булгакова «Майстер і Маргарита»		2	2		6					
Розділ 2. Загальнолюдські цінності в художній інтерпретації зарубіжних митців										
Тема 2.1. Світ дитинства у творчості Марка Твена та Нелл Гарпер Лі. Виховний потенціал повісті «Пригоди Тома Соєра» й роману «Убити пересмішника»			2		4					
Тема 2.2. Ідейні пріоритети повісті Ч. Діккенса «Різдвяна пісня у прозі» та п'єси М. Метерлінка «Синій птах». Філософізм творів та специфіка реалізації авторського задуму		2	2		4					
Тема 2.3. Система цінностей А. де Сент-Екзюпері, особливості її втілення у творчості письменника		2	2		4					
Тема 2.4. Тема самотності в повістях Ф. Кафки «Перевтілення» та Е. Хемінгуей «Старий і море»: до питання варіативності інтерпретацій		2	2		4					
Тема 2.5. Проблемно-тематична палітра лірики російських поетів-шістдесятників			2		4					
Узагальнення матеріалу				2						
Загальна кількість годин	90	18	22	2	48					

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Грецька, індійська та єгипетська міфологія, її вплив на	2

	подальший розвиток культурних і літературних традицій	
2.	Специфіка відображення естетичних пріоритетів доби Відродження в сонетах і трагедіях В. Шекспіра	2
3.	Проблема сенсу життя і призначення людини в трагедії Й. В. Гете «Фауст»	2
4.	Проблемно-тематичний аналіз повістей-казок Е.Т.А. Гофмана	2
5.	Поезія Ш. Бодлера в контексті становлення європейського модернізму	2
6.	Проблемний діапазон «роману-лабіринту» М. Булгакова «Майстер і Маргарита»	2
7.	Світ дитинства у творчості Марка Твена та Нелл Гарпер Лі. Порівняльний аналіз повісті «Пригоди Тома Соєра» та роману «Убити пересмішника»	2
8.	Ідейні пріоритети повісті Ч. Діккенса «Різдвяна пісня у прозі» та п'єси М. Метерлінка «Синій птах»: порівняльний аналіз ціннісних настанов	2
9.	Повість «Планета людей» та казка-притча «Маленький принц» А. де Сент-Екзюпері як філософська подорож автора в пошуках істини	2
10.	Тема самотності в повістях Ф. Кафки «Перевтілення» та Е. Хемінгуея «Старий і море»: специфіка художньої інтерпретації	2
11.	Поезія російських «шістдесятників» з погляду репрезентації ціннісних пріоритетів	2

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Алексеев М. История зарубежной литературы Средних веков и Возрождения [Электронный ресурс] / М. П. Алексеев. – Режим доступа : <http://svr-lit.ru>
2. Андреев Л. История зарубежной литературы XX века [Электронный ресурс] / Л. Г. Андреев. – Режим доступа : <http://20v-euro-lit.niv.ru>
3. Аникин Г. История английской литературы / Г. Аникин, Н. Михальская. – М. : Просвещение, 1985. – 473 с.
4. Антична література. Греція. Рим : хрестоматія / Ніжин. держ. ун-т ім. М. В. Гоголя; упоряд. Т. В. Михед, Ю. В. Якубіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 864 с.
5. Давиденко Г. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ століть / Г. Й. Давиденко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 518 с.
6. Затонский Д. Европейский реализм ХІХ в.: Линии и лики / Д. Затонский. – К. : Дніпро, 1984. – 279 с.

7. Затонский Д. Художественные ориентиры XX века / Д. Затонский. – М. : Наука, 1998. – 437 с.
8. История зарубежной литературы XX века. 1917-1945 / [под ред. В. Богословского, З. Гражданской]. – 3-е изд. – М. : Наука, 1990. – 624 с.
9. История западноевропейской литературы XIX в. : Франция, Италия, Испания, Бельгия : [учебник] / [под ред. Л. П. Громовой]. – М. : Наука, 2003. – 305 с.
10. История западноевропейской литературы. Средние века и Возрождение : Учебник / М.П. Алексеев, В.М. Жирмунский, С. С. Мокульский, А. А. Смирнов. – 5-е изд., испр. и доп. – М. : Академия, 2000. – 476 с.
11. История русской литературы XX века : Учебное пособие : [Электронный ресурс] / [под общ. ред. В. В. Аганесова]. – Режим доступа : <https://publications.hse.ru>
12. История русской литературы XX века. Первая половина : в 2-х кн.: [Электронный ресурс] / [под ред. Л. П. Егоровой]. – Режим доступа : <https://alleng.org/d/lit/lit136.htm>
13. Кирилюк З. Зарубіжна література. Античність. Середньовіччя. Відродження. Бароко. Класицизм : Посібник для вчителя / З.В. Кирилюк. – Тернопіль: Астон, 2002. – 259 с.
14. Курціус Е. Європейська культура і латинське середньовіччя / Е.Р. Курціус. – Львів, 2007. – С. 387-422.
15. Література Англії: XX століття / [за ред. К. Шахової]. – К. : Дніпро, 1993. – 418 с.
16. Мегела І. Історія давньогрецької літератури : [курс лекцій] / І. Мегела. – К.: Основа, 2010. – 528 с.
17. Мегела І. Історія Римської літератури : [монографія] / І. Мегела. – Миколаїв, 2009. – 276 с.
18. Мойсеїв І. Зарубіжна література в людинотворчому вимірі : книга для вчителя / І. Мойсеїв. – К. : Генеза, 2003. – 256 с.
19. Наливайко Д. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму : [підручник] / Д. Наливайко, К. Шахова. – К. : Заповіт, 1997. – 464 с.
20. Ніколенко О. Від Флобера до Аполлінера. Французька література другої половини XIX – початку XX століття / О. Ніколенко. – К. : Дніпро, 2005. – 304 с.
21. Ніколенко О. Літературні епохи, напрями, течії / О.М Ніколенко, В.І. Мацапура. – К.: Педагогічна преса, 2004. – 128 с.
22. Ніколенко О. Бароко. Класицизм. Просвітництво: Посібник для вчителя / О.М. Ніколенко. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 224 с.
23. Оліфіренко С. Мандрівка інтернет-сторінками зарубіжної літератури: посібник для вчителів і учнів 8-11 класів / С.М. Оліфіренко. – Київ: Грамота, 2007. – 344 с.
24. Пащенко В. Антична література : Підручник / Пащенко В.І., Пащенко Н.І. – К. : Ленвіт, 2001. – 427 с.

25. Підлісна Г. Антична література : [навч. посібник] / Г. Підлісна. – К. : Дніпро, 1992. – 297 с.
26. Проблемы новейшей литературы США / [под ред. К. Шаховой]. – К. : Дніпро, 1981. – 377 с.
27. Русская литература в оценках, суждениях, спорах : хрестоматия литературно-критических текстов / [сост. А. Б. Есин]. – М. : Флинта, Наука, 2006. – 485 с.
28. Сидорченко Л. История зарубежной литературы XVIII века [Электронный ресурс] / Л. В. Сидорченко. – Режим доступа : <http://lit-prosv.niv.ru>
29. Шалагінов Б. Зарубіжна література від античності до початку XIX ст.: Історико-естетичний нарис / Б.Б. Шалагінов. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 1994. – 360 с.
30. Шаповалова М. Історія зарубіжної літератури / Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. – Львів, 1993. – 628 с.